

Rapla Valla külavanemate ja külade esindajate ümarlaud 15.04.2021

Osalejad: Meelis Mägi - vallavanem, Triin Matsalu - abivallavanem, Helen Hints - kultuuri- ja noorsootööspsialist, Liis Lillemets - keskkonnaspetsialist, Kertu Künnapas - RVKÜ juhatuse liige/Vaopere külavanem, Salle Nurmema - RVKÜ juhatuse liige, Tiit Tammsaar - RVKÜ juhatuse liige/Raka külavanem, Aili Normak, Aive Kalamäe, Aili Raidma, Anne Leht, Andres R, Marek Mutli, Urmas Tammemäe, Agnes Kurvits, Siim Kohari, Kaidi Lehtmets, Ave Leht, Margo Kopelmann, Karine Rajasaar, Iris Saluri, Marve Reede, Greetel Kleemann, Anne Kalf, Siim Maiste

Toimumiskoht: veebikoosolek Google Meet keskkonnas

Aeg: 15.04.2021 18.00- 19.00

Koosolekut juhatas: Salle Nurmema

Protokollis: Kertu Künnapas

Päevakava:

1. Vallavanem Meelis Mägi sõnavõtt
2. Keskkonnaspetsialist Liis Lillemetsa sõnavõtt
3. Ettevõtmine "Maale elamise päev 2021", korraldustoimkonna liige Anne Leht
4. "Kogukonna roll ja võimalused kohalikus omavalitsuses" konverentsimuljed, arutelu osaleja Iris Saluri
5. Jooksvad küsimused

Rapla Valla Külade Ühenduse juhatus tervitas osalejaid. Lepiti kokku, et koosolekut juhatab Salle Nurmema ja protokollib Kertu Künnapas. Seoses vallavanema Meelis Mägi osalemisega samaaegselt teisel koosolekul, andsime teada, et ta jõuab ümarlauale hilinemisega. Teeme ettepaneku alustada päevakorraga ja vallavanema saabudes anname temale sõna.

2. Keskkonnaspetsialist Liis Lillemetsa sõnavõtt

Liis Lillemets edastas eelnevalt külade ümarlaua meililistile kirjaliku tagasiside keskkonnateemat puudutavatele kitsaskohtadele, mis RVKÜ läbiviidud küsitlus "Kuidas elab Rapla valla küla pärast 2017.a haldusreformi?" välja tõi, lisaks küsimustele, mis meile külade poolt edastati. Vastused lisatud failina (Lisa 1).

Liis Lillemets: Rapla vallas olen töötanud pea aasta. Samal ametikohal olen töötanud ka teistes omavalitsustes. Ametnimetus on keskkonnaspetsialist.

Edastasin minule saadetud küsimuste vastused eelnevalt meilile. Täpsustaksin osasid teemasid. Purgimine - tõstatati teema, et biopuhasteid ei või paigaldada nõrgalt kaitstud või kaitsmata põhjaveega aladele. Biopuhasteid võib paigaldada nõrgalt kaitsmata või kaitsmata põhjaveega aladele ka siis, kui reoveekogumisala reostuskoormus on alla 2500 ie (inimekvivalendi). Mulle jääb arusaamatuks ainult see, kuidas kohalikud ise vabatahtlikult on valmis oma joogivett rikkuma. Eelmisel aastal koostati hajaasustuse piirkondade joogivee kvaliteedi ja süsteemide uuring. Vaid 29% vastas kõigile kriteeriumitele, peamiseks probleemiks oli mikrobioloogiline saastatus. Peamisteks põhjusteks ongi kinnistusesine või

siis naabrite reostus. Probleem on üsna suur. Reovee äraveo kohta oskab Triin Matsalu paremini rääkida.

Triin Matsalu: Reovee äravedu on vabaturu teenus, riigis ei ole reglementeeritud, kuidas veevärgid seda peaksid vastu võtma. Suuremates puhastites on reovee vastuvõtmine võimalik, väiksemates mitte. Nii nagu ma ka oma vastuses kirjutasin ja Rapla Vee juhataja vastas (LISA 1) kui on dimensioneeritud puhasti mingisugusele kogusele ja sinna järsku päeva või nädala kogus lisaks panna, siis puhasti ei saa sellega hakkama. Väikeste puhastite juurde pargla rajamine ei ole minu teada täna üldse võimalik. Minu teada on ainuke koht, kus seda tehakse Virtsu, kus laevade pilsivesi lastakse eelmahutitesse (mida rahastas laevafirma), hiljem lastakse jaokaupa puhastisse.

Eestis on selline süsteem, et reostaja maksab kõik teenused seoses reoveega. Ükski teenus tasuta ei ole.

Liisi jutule lisaks saan omast kogemusest Rapla ja ka Märjamaa vallas öelda, et biopuhasti vajab samuti iga-aastast hooldust, et süsteem toimiks nii nagu vaja.

Tiit Tammsaar: Mis seisus on Rapla vallas koleehitistega tegelemine?

Triin Matsalu: Rapla vald suudab sellel aastal majandada nelja ehitise lammutamist, rahastus saadi läbi KIKi- toetuse. Purku külas endise Järvakandi kolhoosi mürgilao lammutustööd algavad lähiajal. Ülejäänud kolm hoonet on Raikkülas asuv kortermaja, mis ei ole kunagi valmis saanud, Rapla linnas Kuusiku tee hooldekeskuse kõrval vana puitmaja ja Kuimetsas rahvamaja tagused väga ohtlikud ümberkukkumise äärel olevad kaks paekivist hoonet, kus on sees mantelkorsten.

Eraisikute hoonete üle teeb järelevalvet meie järelevalvespetsialist Marge Mäekivi. Omanike maale meie lammutama minna ei saa, kuid kinnistuomanikud peavad ise vastutama oma hoonete eest. KOV saab juhtida kinnistuomanike tähelepanu kuni sundtäitmiseni. Viimane, mis on Rapla valda puudutanud, on Valtu küla katlamaja mahutite ja kogu taristuga.

Omanikuga oleme suhelnud ja teinud teavitustööd, et kinnistuomanik peab piirama oma ala ja ega muud me väga teha ei saagi.

Triin Matsalu: Liis räägib veel ka pakendite teemal. Lisan veel, et kui mõeldakse, et omavalitsuse ülesanne on pakendite kogumine kohapeal, siis tegelikkuses peavad pakendiorganisatsioonid pakendid kohapeal kokku koguma. Me näeme ise Rapla linnas ja teie ka külades, et on hulk inimesi, kes koguvad pakendid kokku ja panevad need pakendikonteinerite piludest sisse ja teised on need, kes seda ei tee ning panevad pakendikonteinerite kõrvale ükskõik mida. Eelmisel nädalal oli Rapla linnas näide, kus kaamerasse jäid inimesed, kes toppisid konteinerisse 5 vaipa ja WC poti kaane. Tänaoleks oleme auto numbri järgi need inimesed tuvastanud ja alustanud väärteomenetlust.

Inimesed ei kasuta pakendikonteinereid õiguspäraselt ja kogu aeg on nende ümbrus risustatud. Kui kodus meie prügikast kraanikausi all kapis täis on, siis me ei viska prügi sinna ette, kuid linnaruumis on see kahjuks tavaline nähtus.

Minu nägemus on, ja mida ka osad omavalitsused juba kasutavad, et tulevikus on meie olmejäätmete konteinerite kõrval ka pakendikonteinerid, mille vedaja meil otse kodust ära veab. Selline süsteem nagu meil täna on, ei ole minu arvates jätkusuutlik.

Salle Nurmeta: Minul on veel küsimus pargimise kohta, kuna puhas joogivesi on meile nii oluline. Alles hiljuti kuulasin maineka ökoloogi Aveliina Helme juttu, kus ta väitis, et seirega on tuvastatud Eesti põhjavee saastatus põllumajanduspiirkondades 60%. Kaidi Kalf tegi

kirjavahetuses (LISA1) väga asjaliku ettepaneku. Puhastusjoogivesi on meie kõigi ühine vara. Kas on võimalik kaaluda ettepanekut, kus elanik tasub transpordi ja puhastusteenust oleks tasuta või soodsama hinnaga?

Triin Matsalu: Tasuta asju ei ole. Keegi peab selle puhastusprotsessi kinni maksma. Kui meil on süsteem, et reostaja maksab, siis täna me kodus seda enda kinnistul puhastada ei saa. Seega reostaja tasub reovee äraveo transpordi eest ja puhastades äraandmise eest kandi pealt. Kui ma ei eksi, siis Raplas on see alla kolme euro, Märjamaal veel kallim. See hind on puhastades kehtestatud hinnakirja järgi erinev. Omavalitsus ei hakka seda kindlasti kinni maksma.

Rapla Veel on 5 kandine auto, kuid neil on väljas ka hange uue puhastusauto soetamiseks. Kolmeliikmelise pere veetarbimine on keskmiselt 10m³ kuus, mis on täiesti reaalne, selle äraveo eest tuleb maksta ja midagi pole teha, kui meie kaitsmata või nõrgalt kaitsitud alad septikut ei võimalda. Vald toetab reoveepuhastite paigaldamist läbi hajaasustuse programmi. Sellel aastal suurendame toetuse summat veelgi.

Kertu Künnapas: Kaius ja Kuimetsas on puhastusjaamad, mis täna ei ole võimalised võtma vastu lisa reovett, aga kui sinna natukene juurde investeerida, tekiks piirkonna elanikele võimalus viia reovett lähemale.

Triin Matsalu: See ei ole natukene juurde investeerimine, investeeringu summa tuleb arvestada pärast teenuse mahtu. Kui see puhasti võtab täna vastu paarkümmend kanti päevas ja sinna tuleks kümme kanti korraga juurde, siis see eeldab, et puhasti on võimeline vastu võtma sellise koguse korraga, mis igapäevaselt ei tule. Kes hakkab seda reguleerima? Väikeste puhastite puhul ei ole selline asi võimalik ja lähiajal me seda tegema ei hakka. Siis läheb puhastamise hind nii kõrgeks, et reovett on odavam viia Raplasse või Kosele, kus on ka puhastamise võimalus. See on vabaturuteenus.

Kertu Künnapas: Meie puhul ei ole hinnas vahet kas viie Raplasse või Kosele oma reovee.

Iiris Saluri: Kas jäätmemajasid saab külladesse vaid kaasava eelarve projektiga?

Liis Lillemets: KIK korraldab sellel aastal taotlusvooru jäätmete liigiti kogumise kohta. Loodetavasti saame selle toetuse abil jäätmemaju juurde ehitada.

Iiris Saluri: Kuidas saada konteinerite juurde juhendid, mida võib konteineritesse panna?

Liis Lillemets: Konteinerid on märgistatud siltidega, millel on kirjas, mis sinna konteinerisse võib panna.

Triin Matsalu: Me oleme Rapla Teatajas mitmeid kordi teavitanud, mida kuhu võib panna ja kuhu midagi tuleb viia. Mis puutub jäätmemajadesse, siis me ei hakka jäätmemajasid igasse küllasse ehitama. Jäätmemajadesse saab lükata pakendikonteinerid ja küllades asuvaid nt kortermajade juures asuvaid olmejäätmete konteinerid, kes ka ise on ehitanud jäätmemaju. Meil on ka oma ettevõtteid, kes neid pakuvad.

Iiris Saluri: Kuidas on võimalik küllal saada avalikele pakendikonteineritele ümber varjualust. Kui konteinerid on täis, siis kerkivad need eriti tähelepanu orbiiti. Kas vallal on plaanis selliseid varjualuseid paigaldada või peab ootama järgmise aasta kaasavat eelarvet?

Agnes Kuvits: Kaiu jäätmemaja 8-le konteinerile maksab 3500 eurot.

Liis Lillemets: KIK toetus jäätmemajandusele on 200000 eurot ja ehk on võimalik sellega need jäätmemajad rajada.

Triin Matsalu: Sellise suurusega toetusega saame me külladele tuuri peale kui selline plaan on abikõlblik.

Salle Nurmeta: Kirjavahetuses (LISA1) tuli välja ka Hagudi kogukonna mure Hagudi külje alla planeeritava turbakaevanduse pärast.

Liis Lillemets: Rapla vald edastas Keskkonnaametile kirja, et menetlus saaks lõpetatud. Rapla valla ja Raplamaa üldplaneeringus on Hagudi raba määratud rohealana. Seda kindlasti ei saa muuta. Me peame arvestama, et seal on mets, raba ja metsise pesitsuspaik. Ma tahan kindlasti loota, et Keskkonnaamet peatab ja lõpetab selle menetluse.

Salle Nurmeta: Küsin veel ka Purku hiigelprügimäe kohta. Vastasite küll kirjalikult ja andsite hinnangu, kuidas on kulgenud praegune menetlus, kuid kohalikud on siiski väga mures. Üks hoonetest, kuhu see prügi sisse pressiti, on kohe-kohe kokku kukkumas ja kui see juhtub, siis see prügi lendab nelja tuule poole laiali. Mis siis saab?

Liis Lillemets: Olen ise kohapeal käinud ja tutvunud olukorraga. Ma ei ole sellist asja kunagi näinud. Rapla vald seda ei menetle, seda teeb Keskkonnaamet. Ma ei tea, mis sellest edasi saab, kuid see peab sealt ära kaduma.

Tiit Tammsaar: Kas on võimalik reguleerida Kuusiku lennuvälja lende?

Triin Matsalu: Ma kõrvalt niipalju tean, et nende inimestega, kellel on probleem, saadakse peagi kokku. Eks see Kuusiku lennuväli on ühelt poolt Rapla tunnusmärk, mida promotakse ja teisalt tekitab see elanikele meelehärmi. Samuti on ka kardirajaga, kus olid probleemid kui kasutus oli reguleerimata ja ei olnud haldajat. Täna on seal haldaja ja asi on reguleeritud.

3. Ettevõtmine “Maale elamise päev 2021”, korraldustoimkonna liige Anne Leht

Kolmandat aastat on Rapla vald ennast registreerinud “Maale elamise päevale”. Kutsun kõiki piirkondi ja külasid ennast registreerima. Saatsin ka piirkonna koordinaatoritele info laiali, kes kindlasti on selle juba edastanud küladele ja MTÜ-dele.

Nagu ikka toimub “Maale elamise päev” 25.09.2021 septembrikuu viimasel laupäeval.

Objektid peaksid olema avatud kella 11:00-16:00. Peamine erinevus Maale elamise päeva ja Avatud talude päeva vahel on see, et see ei ole niisama külastamise päev. See on mõeldud eelkõige maale elama tulemist tutvustava päevana. Kindlasti peaksid olema haaratud ka maal pakutavad teenused, töökohad, elukohad ja kogukonnategevused, huvitegevused.

Kutsun kõiki osalema! Aprilli lõpuks oleks tore, kui me teaksime palju on osalejaid. Siis vastavalt vajadusele saame teha kokkusaamisi piirkondades või muude kanalite kaudu infot jagada. Maikuu jooksul tuleb kokku panna esmane tegevuskava, mis peab olema ülesse pandud 01.06.2021. Väga ootavad korraldajad, et kohalikud inimesed teevad videosid, kuidas nad maal elavad, kuidas nad on sattunud maale elama. Inspiratsiooniks teistele.

Iiris Saluri: Valla poolt pakutavad teenused peavad olema avatud teatud kellani. Kes selle eest vastutab, et see nii on? Kuidas inimesed erinevatest kohtadest jõuavad valla poolt pakutavate asutusteni. Kas vallal on plaanis paremini koordineerida neid üritusi? Kas vald toetab seda või külad peavad projektitaotluste kaudu vahendeid hankima? Kuidas vald ennast promoda kavatseb?

Anne Leht: See oleneb väga palju piirkonnast. Näiteks kui Raikküla piirkond soovib osaleda, siis peaks mõtlema sellele, milliseid asutusi soovitakse näidata, olgu selleks kool või lasteaed. Kõige õigem on selles küsimuses pöörduda piirkonna koordinaatori poole.

Iiris Saluri: Kuidas saame katta näiteks taidlejate kulud või esinejad kutsuda? Rahvamaja eelarves neid vahendeid ei ole.

Anne Leht: Taidlejad olid meil eelmisel aastal piirkonnas 0 eelarvega, kuid kui soovitakse vabariiklikult kuulsat esinejat kutsuda, siis ilmselt tuleb mõnda projektivooru taotlus teha. Alati on võimalik läbi rääkida ka vallavalitsuses, kui on kaasnevaid kulusid, näiteks oleks vaja panna sõitma bussiring vms. Kindlasti mõni esineja ei ole see, mis Maale elamise päeva atraktiivseks muudab.

Maikuuks ootame tegevuskavasid, et saaksime läbi rääkida, milliseid tegevusi või toetusi kellelgi vaja on ja millistesse voorudesse tuleb neid esitada.

LISA 2 Maale elamise päeva tutvustavad failid

Vahepeal on meiega ühinenud vallavanem Meelis Mägi

1.Vallavanem Meelis Mägi sõnavõtt

Vallavanem tervitab kõiki külade esindajaid ja vabandab hilinemise pärast.

Praegu on käimas vaksineerimine just vanemaealiste vanuserühmades. Minu suur palve on teile kõigepealt, kui te teate oma külates või naabruskonnas vanemaealisi inimesi, kes ei ole läinud vaksineerima, siis palun öelge neile, et nad kindlasti teeksid seda. Kui vanuserühmas 60-65+ mida haigekassa ootab vaksineerima, jäävad inimesed minemata, siis see hulk vaktsiine, mis ootab vaksineerimist, jääb seniks seisma ja sellest on kahju.

Teie kogukonna esindajatena suhtlete oma kogukonna vanemaealistega ja tasub kindlasti nendega suhelda ja neid veenda vaksineerima.

Teadad on see, et meil hakkab vaikselt üks ühine periood lõppema. Meil on neli ühinenud valda, nendest kaks valda on osavallad oma osavallakoguga ja kaks ei ole. Praegu on plaan/mõte korraldada kahes osavallas (Kaius ja Juurus) rahvaküsitlus. Küsida elanikelt, kas osavald ja osavallakogu peaksid ka edaspidi olema või mitte. Hääletus saab toimuma samal põhimõttel nagu kohaliku omavalitsuse valimine. Hääletada saavad kõik nende valdade elanikud alates 16 eluaastast. Siis saab volikogu kaaluda, mida teha edaspidi. Kas järgmiseks neljaks aastaks on vaja kõikidesse kohtadesse osavallad moodustada või luua volikogu juurde uus alaline komisjon tingliku nimega kogukonna kogu, kuhu kuuluksid igast piirkonnast 3-5 MTÜd, ettevõtete ja külade esindajad. See komisjon oleks kohaks, kus kõik volikogu materjalid käiksid läbi. Või tuleks luua külavanemate või esindajate nõukoda volikogu esimehe või vallavanema juurde.

Rääkige omavahel kogukonnas ja kantides, kus kaks piirkonda on osavallakoguga ja kaks ei ole. Kui see rahvaküsitlus saab heakskiidu volikogust, siis mai või juunikuus sooviksime korraldada selle rahvaküsitluse.

Iris Saluri: Kuidas te valla poolt näete, kas osavaldadest on olnud kasu?

Meelis Mägi: Vald oleme ju meie ise, on selleks siis külavanem või volikogu liige.

Osavallakogu peaks olema volikogu üks abitoõriist. Minu isiklik arvamus on, et mina ei ole näinud, et terve valla toimimisele või ühtsusele oleks osavald või osavallakogu midagi paremaks teinud. Minu jaoks on neid plusse väga vähe või praktiliselt ei olegi. Küsimus on, kuidas piirkondadest inimesi rohkem otsustusprotsessidesse kaasata. Selline kogukonnakogu volikogu juures oleks üks lahendus. Osavallakogu näiteks, mida on nimetatud ka väikeseks volikoguks, on kahjuks jäänud pigem arutelutoaks, kus samade volikogu materjalide üle on avaldatud arvamust, volikogule aga mingisugust positiivset arengut ma ei näe.

Anne Kalf: Millal toimub teedel hõõveldamine ja tolmutõrje?

Triin Matsalu: Hõõveldamine käib. Täna on meil käimas suvetööde hange, kus on sees ka tolmutorje. Ma eeldan, et see tuleb peale hõõveldamist. Maikuu jooksul peaksime tööd ära tegema. Töid tehakse nendele teedele, mis on ka eelnevalt kavas olnud. Juurde on tulnud mõned teed lisaks.

Siim Maiste: Kas pinnatud teedele kehtib ka garantii?

Triin Matsalu: Garantii kehtib teekattele. Teealusele, kus väga paljudes kohtades teed keevad, garantii ei kehti. Me oleme teadlikud, et me peame need teed üle pindama.

Meelis Mägi: Kohaliku Omaalgatuse Programm, mille mahtusid suurendati, avati 01.04. Kevadvoorus on Raplamaa maht 39901€ ja sügisvoorus 26600€. Ma tean, et väga paljud kasutavad selle programmi võimalusi oma küla arendamiseks. Hindamiskomisjonid on endiselt maakonnapõhised, aga taotluste esitamine ja aruannete esitamine käib nüüdsest läbi Riigi Tugiteenuste Keskuse E-keskkonna. See on üle-eestiline keskkond, kus ka vald oma taotlusi esitab.

Tiit Tammsaar: Kas vald jääb oma otsustele kindlaks, kuhu tuleb uus vallamaja?

Meelis Mägi: Volikogu on heaks kiitnud vallavalitsuse ettepaneku esitada rahataotlus praeguse vallamaja Viljandi mnt 17 renoveerimiseks. See taotlus on juba esitatud RTKsse ja kui see toetus saadakse, siis läheb praegune vallamaja renoveerimisele. Kui seda toetust ei saada, siis ma ei välista, et läheb jällegi diskussiooniks, kuhu uus vallamaja peaks tulema.

Meelis Mägi: Me kõik ootame COVID 19 piirangute leevendamist ja mis otsuse 26-st aprillist alates valitsus teeb. Ma väga loodan, et väliseid tegevusi saame hakata tegema. Kindlasti tuleb ka mingisugune leevendus koolidele. Valitsus on ka välja öelnud, et koolide leevendusi hakatakse tegema piirkondade kaupa, olgu selleks siis vallad, maakonnad. Täna hommikul (15.04.2021) tõusis Raplamaa 14 päeva nakatanute arvu poolest esikohale ja möödusime ka Harjumaast. Selles valguses võib tähendada see seda, et Raplemaal lükkub kooli minemine edasi või saab teoks väga väikeste rühmadena. See otsus tehakse valitsuse tasemel.

Siit ka veelkord üleskutse minna vaksineerima.

Tiit Tammsaar: Mis seis on hooldekoduga?

Meelis Mägi: Volikogu poolt on saanud heakskiidu, et Alu teele tuleb läbi kontsessiooni hanke hooldekeskus. Me soovime, et selle rajaks eraettevõtja oma rahadega ja vald garanteerib talle teatud aastateks kindla arvu voodikohti, mis ta temalt ostab. See on hästi pikk protsess ja loodame, et saame sellel aastal teada, kas keegi tuleb hankele.

4. "Kogukonna roll ja võimalused kohalikus omavalitsuses" konverentsimuljed, arutelu osaleja Iiris Saluri

Mina osalesin vaid ühel aruteluosal. See konverents tasub järele vaatamist, mulle isiklikult meeldis see konverents, kuna ma kuulsin seal teiste kogemusi, kuidas ühes või teises vallas

on kogukonnatöö korraldatud. Kuidas see on koordineeritud. Seal toodi välja väga palju häid ja huvitavaid kogemusi.

Aruteluring oli selline, et küsimusi ette ei teadnud ja ette valmistuda ei saanud. Läksid oma teadmise ja minu puhul suuresti oma teadmatusega. Kui ma kuulsin, kuidas tehakse tööd kogukondadega ja küladega, siis ma tundsin, kui palju on meil või minul veel arenguruumi. Ma olen külavanem olnud juba terve igaviku, kuid samm sammult proovime külaga aru saada, mis on meie võimalused, mida me tahame teha ise ja kus me vajame tuge. Näiteks me oleme ka KOP-st taotlenud raha, kuid meil puudus teadmine, kus me saaksime taotleda juurde omaosaluse finantseerimise osa. Meil puudus see teadmine.

Seal konverentsil oli ka vallajuhte ja see, kuidas nad teevad tööd kogukondadega, pani mõtlema, et siin on meie nõrgad kohad ja siit annab edasi minna. Mul oleks väga hea meel kui kasvõi seesama ümarlaud annaks ülevaate mitte ainult sellest, mis tehtud, mis teoksil vaid rohkem oleks ka kogemuste vahetamist, kes on kust mida saanud, kuidas saanud. Ma ei oska täpselt öelda, kes on täna vallas see, kelle poole saab külavanem pöörduda. Oleks üks isik, kelle poole pöörduda.

Ma jagan vallavanema mõtet, et osavallad on justkui turvaline, aga see hoiab valla ühtse suhtluse tekkimist ja venitab seda. Kui meil on osavallas olev isik, kelle kaudu suhelda, siis teised ametnikud vallas jäävad minust kaugemale. Võib-olla on see hea kui see suhtlusliin töötab hästi, aga kui see liiga hästi ei tööta, siis mitte. Terviklik valla toimimine võiks olla ikka nii, et meil on üks vald, kelle kaudu me suhtleme ja saame tagasisidet. Kus on kõik külad ja kogukonnad võrdselt esindatud. Meil on olemas ka külade ühendus ja külade liit, kes võiksid neid küsimusi märgata. Me täna ei tea, mis on kõige parem, mis tekitaks küladele tunde, et me täpselt teame, kelle poole pöörduda.

See on olnud hästi suur otsimise ja avastamise aeg ja see kestab.

Ma ei tea, kuidas teised inimesed oma külates tunnevad? Osalen kultuurikomisjoni töös, küll vabandan, et viimases kultuurikomisjonis ma ei saanud osaleda. Olen seal märganud, et kes projekte esitavad - ühed ja samad MTÜ-d? Miks teised ei taotle? Mul on tunne, et nad ei teagi sellest võimalusest. Mina ka enne ei teadnud, kui tuli nõ "nina asjasse sisse toppida". Kõik info on olemas ja avalik, kuid sa ei tule selle peale, et see info on sulle - tegutse!

Oma külas olen märganud, et inimesed ei saa aru, kes see külavanem on. Mullegi on öeldud - sa saad palka, tee! Kui isegi seda ei ole suutnud kogukonnas selgeks teha, et me kõik oleme võrdsed, mina kui külavanem olen vaid kontakt vallaga, aga me keegi ei saa palka.

Ma ei ole seisukohal, et vald peaks kõik ära tegema. Me tahame teha ise kui me jaksame teha. Aga mida me tahame vallalt on see *know how* ja koolitused.

Vald ei ole püüelnud selle poole, et igal külal oleks oma arengukava. On olemas valla arengukava, millel on lisa valla kantide arengueelistused. Jah, me oleme sinna omad sisendid andnud, aga täna ma tunnen, et me vajame abi ka oma küla või oma kandi arengukava jaoks.

See paneks projektivoorude eel mõtlema, kas on mõnda head ideed? Tänu arengukavale säiliks järjepidevus, seekord see asi, järgmine kord teine.

Mulle väga meeldis seda konverentsi kuulata ja ma olen Kodukandile väga tänulik, et nad sellise konverentsi korraldasid.

Salle Nurmeta: Meil on vallas külade kontaktisikuks Helen Hints. Helen, palun räägi, mis küsimustes võib sinu poole pöörduda?

Helen Hints Minu poole võib pöörduda kõigi küsimustega, mis puudutavad valla projektivoore, eriti kultuuriprojekti voore. Nendega oskan ma teile väga täpselt nõu anda.

Kuid kui pöörduda teiste küsimustega, siis kui ma aidata ei oska, siis ma vähemalt oskan anda teile selle ametniku kontakti, kes sellele küsimusele vastata oskab.

Salle Nurmetsa: Kas oleks mõeldav, et valla kodulehel oleks väike nurgake, kus oleks info jooksvate projektide kohta, mis ei puuduta ainult valla projektivoore. See küsimus on enne ka siit läbi käinud.

Helen Hints: Kui me räägime valla projektivoorudest, mis on neli korda aastas, siis enne nende toimumist tuleb valla lehte kui ka kodulehte nende toimumise kohta info. Kui me räägime teistest projekti taotlemise võimalustest, siis kõiki projektivoore ma ei tea, kuid kui minuni jõuab info mõnest avanenud või avanevast projektist, siis olen ma selle info teile ka külade meililisti saatnud.

Meelis Mägi: Ma täpsustaksin, et vallast info saamiseks on kõige kindlam valla üldmeil rapla@rapla.ee ja üldnumber 489 0510. Sealt suunatakse teid õige valdkonna spetsialisti poole. Meie vallas on projektide- ja planeeringute spetsialist Tiina Martin, kes kindlasti oskab nõu anda erinevate projektide ja rahataotluste kohta kohapeal. Ma usun, et võib alati ka tema poole pöörduda.

Kodukandi seminaril osalesin ka mina, pidin küll vahepeal ära käima, kuid sain igast teemast ülevaate. Minule see seminar meeldis samuti. Praktikad on erinevad. Meeldis Elva, Lääne-Harjumaa ja Rakvere vallavanem. Jättis hea mulje ja pani mõtlema mitme asja üle.

5. Jooksvad küsimused

Siim Kohari: Kas RVKÜ-l on plaanis korraldada arengukava koostamise koolitusi, kui teile on selle jaoks rahastus antud?

Salle Nurmetsa: RVKÜ-l on selle teemaline koolitus plaanis, kuid COVID 19 piirangute tõttu ei ole saanud seda korraldada.

Siim Kohari: Võimalus on korraldada ka veebis.

Salle Nurmetsa: RVKÜ juhatus on seisukohal, et arengukava koolitus peaks toimuma kohapeal, kus osalejatel on võimalik vahetu suhtlemine ja kogemuste jagamine. Läbi veebi ei pruugi selline koolitus olla kättesaadav kõigi jaoks ja ei anna nii head tulemust kui kohapeal toimunud koolitus. Arengukava koostamise koolitusi on eelnevalt ka tehtud, kuid vajadus on endiselt olemas.

Anne Kalf Raplamaa Külade Liidul on plaanis kirjutada projekt, mis on mõeldud külamajade ja külaseltside ja MTÜ-de tuluteenimise ja isemajandamise kohta. Teine projekt, mille kohta plaanime kirjutada, on külavanema roll ja ülesanded ja kolmas on maakondliku külade liidu arengusuunad.

Raplamaa Külade Liidul on eelmisest aastast uus juhatus - Anne Kalf, Urmas Kristal, Alar Haabma, Aare Hindremäe, Andra Liibek, Kaisa Högren, Liina Kikas, Iris Saluri ja Seily Sõgel- Raid.

Salle Nurmetsa: Kas korraldada veel üks ümarlaud enne sügist? Võib meile kirja teel sellest teada anda.

Anne Kalf: Mõistlik oleks korraldada järgmine ümarlaud septembris ja viimane ümarlaud siis detsembris, kus saame üheskoos ka aasta lõpetada.

Salle Nurmetsa: Oleme ise ka seda meelt, et järgmine ümarlaud võiks toimuda septembris. Ühtlasi on hea meel öelda, et valitud on Aasta sädeinimene ja Aasta küla, kuid nende tunnustamine jääb septembrisse ja seni me neid avaldada ei saa.

Sügisel vahetub RVKÜ juhatus, praegusel juhatusel saab kolm aastat täis. Me väga ootame, et tuleksid uued inimesed uute mõtete ja plaanidega. Kui kellelgi on soov uude juhatusse kandideerida, siis andke kindlasti endast märku.

Anne Kalf: Paluksin arvestada volikogu komisjonide aegadega ümarlaura korraldamisel, et kaks koosolekut üheaegselt ei toimuks.

Salle Nurmeta: Proovime edaspidi arvestada sellega. Infoks veel, et RVKÜ juhatus edastas Rapla vallavalitsusele täiendatud külavanemate statuudi ülevaatamiseks ja ettepanekute esitamiseks. Statuudi viimases punktis käsitletakse ka ümarlaura reglementi, millest tulenevalt tuleb ka see välja töötada, sest täna seda ei ole.

Anne Kalf: Sellel aastal pidi toimuma Eesti külade Maapäev. See on viidud üle 2022. aastasse. See toimub Harjumaal augustikuu esimesel nädalavahetusel.

Meelis Mägi: Märkame ja tunnustame - palun esitage Rapla valla "Aasta ema" kandidaate.

Salle Nurmeta: Te võite alati meile kirjutada: raplavallakyladeyhendus@gmail.com

Salle Nurmeta
koosoleku juhataja

Kertu Künnapas
protokollija